

KeHJS § 15¹ lg 1 ja lg 4 kohaselt asjaomastelt asutustelt KMH programmi kohta seisukoha küsimisele vastuse saamine.

I Terviseameti Põhja talitus 07.12.2015 nr 9.3-4/7332 seisukohad KMH programmi kohta ja nendega arvestamine KMH programmis

II Veeteede Ameti 16.12.2015 nr 6-3-1/3726 seisukohad KMH programmi kohta ja nendega arvestamine KMH programmis

III Tallinna Keskkonnaameti 18.12.2015 nr 6.1-4.1/1029 - 3 seisukohad KMH programmi kohta ja nendega arvestamine KMH programmis

IV Maa-ameti 23.12.2015 nr 1.1-8/17931 seisukohad KMH programmi kohta ja nendega arvestamine KMH programmis

V Keskkonnaameti 08.01.2016 nr 6-3/16/344 seisukohad KMH programmi kohta ja nendega arvestamine KMH programmis

Lisas 5 on toodud Keskkonnaameti ja kõigi asjaomaste asutuste KMH programmi kohta antud seisukohtadega kirjade koopiad.

Jrk nr	Asjaomaste asutuste KMH programmi kohta antud seisukohad	KMH programmis seisukohtadega arvestamine
I	Terviseamet Põhja talitus 07.12.2015 nr 9.3-4/7332	
1.	Hinnata mõju suplusveele ja leevendavate meetmete vajadust.	Arvestatud: Ptk 4 keskkonnamõju loetelus <i>mõju suplusveele</i> . Ptk 3.2 alternatiiv 2 sisaldab võimalikku puhke-suplusala moodustamist. KMH aruandes suplusveega seonduvat käsitletakse.
2.	Hinnata mõju müratasemetele ja leevendavate meetmete vajadust	Arvestatud: Ptk 4 keskkonnamõju loetelus <i>veesõidukite ja jahisadama müra</i> . KMH aruandes käsitletakse müra ja leevendavaid meetmeid.
	Ametil ei ole vastuväiteid KMH ekspertrühma koosseisu osas.	
II	Veeteede Amet 16.12.2015 nr 6-3-1/3726	
1.	KMH programmis kasutatakse sadama nimetamisel nii Kakumäe jahisadam, kui ka Kakumäe sadam. Sadamaregistri järgi on sadama nimeks Kakumäe sadam. Kui kirjeldatakse sadama olemust, siis on jahisadam asjakohane, aga sadama nime ei ole korrektne meelevaldselt kasutada;	Arvestatud: Ptk 1.2 lk 5 ülasaosas (2-4 lõik) on Kakumäe sadama* ja Kakumäe jahisadama** kasutuse selgitus.
2.	Kakumäe sadama kehtivas vee erikasutusloas ja KMH programmis (lk 4) olevad koordinaadid ei moodusta ala ning seega ei kirjelda need ka vee erikasutuse piirkonda. Sellest tulenevalt pooldame uusi välja pakutud vee erikasutuse piirkonna koordinaate (lk 5), sest need vastavad realselt	Arvestatud: Ptk 1.3 algul on toodud kehtiva vee erikasutusloa koordinaadid ja lõpust teises lõigus on toodud Veeteede Ameti seisukoht taotletava vee erikasutusloa koordinaatidele.

	kavandatavale tööpiirkonnale.	
III	Tallinna Keskkonnaamet 18.12.2015 nr 6.1-4.1/1029 - 3	
1.	Lisada programmi info kavandatava jahisadama tegevuse iseloomustamiseks, sh kui palju ja millised laevad on kavandatud sadamat külastama.	Arvestatud: Ptk 3.2 algusest neljandas lõigus on toodud jahisadama rajamise eesmärk ja erinevate jahisadamas vastuvõetavate jahtide loetelu.
2.	Lisada ptk 3.2 alternatiiv 1 kavandatud tegevuse hulka ka süvendustööde tegemine.	Arvestatud: Ptk 3.2 alternatiiv1 kavandatud tegevuste hulgas on käsitletud süvendustöid.
3.	Selgitada programmis, miks on esitatud alternatiivid seotud ainult kaadamistöödega, kuid ei käsitleta sadama rajamise muid tehnilisi alternatiive (nt kaide, muuli jm sadamarajatiste lahendus, paigutus, maht jms). KMH algatamise otsuse järgi peab KMH sisaldama projekti teostamise alternatiivide ja 0-variandi võrdlevat analüüsi.	Arvestatud: Ptk 3.2 alguses esimene, teine ja kolmas lõik selgitavad alternatiivide valikut. Alternatiiv 2 käsitleb akvatooriumist süvendatud pinnase kasutamist ala moodustamiseks muuli ja ranna kokkupuute sopis. Ptk 3.1 eelviimane lõik käsitleb võrdlevat analüüsi.
4.	Hinnata KMH aruandes kavandatava tegevuse mõju põhjavee seisundile ja tasemetele.	Arvestatud: Ptk 4 keskkonnamõju loetelus <i>mõju pinna- ja põhjaveele</i> . KMH aruandes käsitletakse mõju pinna- ja põhjaveele.
5.	Hinnata sadamaala hilisema kasutusega kaasnevaid mõjusid merekeskkonna ökoloogilisele seisundile.	Arvestatud: Ptk 4 keskkonnamõjude loetelus <i>mõju Kopli ja Paljassaare lahe ökoloogilisele seisundile</i> . KMH aruandes mõju ökoloogilisele käsitletakse.
6.	Lisada programmi ptk 4 mõjuallikana ka kavandatava sadama tegevus (laevaliiklus jm sellega seonduv) ning hinnata selle mõju lisaks looduskeskkonnale ka piirkonna elanikkonnale. Käsitleda sadamast, nii mootorlaevade heitgaasidest kui ka rajatavast tanklast, tuleneva õhusaaste mõju ümbritsevale keskkonnale. Samuti käsitleda müra saaste mõju nii öösel kui ka päeval – mootorlaevade müra, suureneva autoliikluse müra ning laevade teenindustest ja remondist tulenev müra	Arvestatud: Ptk 4 võimalikke keskkonna mõjude loendis <i>jahisadama kasutusest tulenevad mõjud (õhusaaste, liiklus, sh parkimiskohad, müra jäätmekäitlus, valgusreostus)</i> ja <i>veesõidukite ja jahisadama müra</i> . KMH aruandes eeltoodud mõjusid käsitletakse.
7.	Arvestada KMH aruandes sadamast pärineva võimaliku valgusreostusega lähialade elanikkonnale (eriti, kui sadam töötab 24 tundi ööpäevas).	Arvestatud: Käsitletud eelnevalt. Valgusreostusega seonduvat käsitletakse KMH aruandes.
8.	KMH aruandes hinnata sadamas tekkivate jäätmete (sh ohtlike jäätmete) teket, käitlemist ja võimalikku mõju.	KMH aruandes käsitletakse jäätmete teket ja käitlust ning võimalikku mõju.
9.	KMH aruandes kirjeldada ja hinnata sadama kasutamise seonduvat liikluse mõju nii sadamas kui kontaktvööndis ning parkimiskohtade vajadust.	Arvestatud: Ptk 4 võimalikke keskkonna mõjude loendis <i>laevaliikluse mõjud looduskeskkonnale ja</i>

		<i>piirkonna elanikkonnale ja jahisadama kasutusest tulenevad mõjud (õhusaaste, liiklus, sh parkimiskohad, müra jäätmeääditus, valgusreostus) KMH aruandes käsitletakse.</i>
IV	Maa-amet 23.12.2015 nr 1.1-8/17931	
1.	KMH programmi eelnõu punktis 1.2 „Kakumäe sadama alal varem toimunu ja seos Haabersti linnaosa üldplaneeringuga“ on mh viidatud asjaoludele, et Kakumäe jahisadama ja lähiümbruse detailplaneeringule koostati keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi KSH), mis kiideti Keskkonnaministeeriumi poolt heaks 06.10.2007 kirjaga nr 13-3-1/46539-2, ning et Haabersti linnaosa üldplaneeringu maakasutusplaani on kõnealune jahisadama ala tähistatud sadama alana (LS). Maa-amet leiab, et kuigi viide menetluses olevale Haabersti linnaosa üldplaneeringule on asjakohane, on nimetatud KMH programmi eelnõu punktis oluline välja tuua ka seos kehtivate planeeringutega. Sellest tulenevalt palume lisada KMH programmi eelnõusse viited kehtivale Tallinna üldplaneeringule ning Kakumäe jahisadama ja lähiümbruse detailplaneeringule, mis kehtestati Tallinna Linnavalikogu 23.09.2010 otsusega nr 203 „Kakumäe jahisadama ja lähiümbruse detailplaneeringu osaline kehtestamine Lesta tänav 9, 10, 11, 14 ja 16/18 kruntide ning Lesta tänav ja Nooda tee osas Haabersti linnaosas“.	Arvestatud: Peatükk 1.2 Piirkonnas ja Kakumäe sadama alal toimuva seosed strateegiliste planeerimisdokumentidega on ümber struktureeritud arvestades Maa-ameti seisukohti.
2.	Samuti palume lisada korrektne viide Kakumäe jahisadama detailplaneeringu KSH algatamise korraldusele ja selle andmise kuupäevale (Tallinna Linnavalitsuse 28.06.2006 korraldus nr 1504-k „Kakumäe jahisadama ja lähiümbruse detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“).	Arvestatud: Ptk 1.2 on viited sisseviidud.
	Ühtlasi märgime, et KMH töögrupp koosneb Maa-ameti hinnangul pädevatest ekspertidest ning selle koosseis on piisav, et tagada asjakohase Kakumäe jahisadama KMH programmi ja aruande koostamine.	
V	Keskkonnaamet 08.01.2016 nr 6-3/16/344	
1.	Juhime tähelepanu, et tulenevalt looduskaitseaduse (edaspidi LKS) § 5 lg 2 nimetatakse Läänemere kaldaid rannaks. Palume programmi parandada osas, mis käsitleb kaldakindlustuse rajamist. Vastavalt LKS § 38 lg 5 p 3 ei laiene	Arvestatud: KMH programmis on kasutatud rannakindlustuse nimetust. Tallinna Linnavalitsuse korraldusega 10. mai 2006 nr 926-k algatati

	ehituskeeld kehtestatud üld- või detailplaneeringuga kavandatud ranna kindlustusrajatisele. Palume veenduda, kas kehtestatud detailplaneeringuga oli kavandatud rannakindlustuse rajamist vajaminevas ulatuses.	Kakumäe jahisadama ja lähiümbruse detailplaneeringu koostamine. Detailplaneeringu eesmärkide seas olid nii jahisadama rajamine kui ka Nooda tee ja rannakindlustuse ehitamine (ptk 1.2 detailplaneeringu algatuse käsitluse juures). Kehtestatud detailplaneeringuga oli kavandatud rannakindlustus: vt ptk 1.2 väljavõtte osaliselt kehtestatud detailplaneeringus sätestatu loetelu eelviimane punkt.
2.	KMH programmi peatüki 4 punktis 3 on käsitletud Nooda tee ja rekreatsioonialade taristu rajamist. Juhime tähelepanu, et juhul, kui ehituskeeluvööndisse kavandatakse uusi ehitisi, peavad need vastama LKS § 38 lg 4 ja 5 sätestatud erisustele, asuma varem väljakujunenud ehitusjoonest maismaa suunas (LKS § 38 lg 11) või on nende rajamiseks taotletud ehituskeeluvööndi vähendamist ning Keskkonnaministeerium või Keskkonnaamet on ehituskeeluvööndi vähendamisega nõustunud.	Arvestatud: Tallinna Linnavalitsuse korraldusega 10. mai 2006 nr 926-k algatati Kakumäe jahisadama ja lähiümbruse detailplaneeringu koostamine. Detailplaneeringu eesmärkide seas olid ka spordi-ja puhkerajatised (1.2 detailplaneeringu algatuse käsitluse juures). Ptk 1.2 väljavõtte osaliselt kehtestatud detailplaneeringuga sätestatu loetelu 3 ja 4 punkt.
3.	KMH programmis tuleb esitada kavandatava tegevuse seos strateegiliste planeerimisdokumentidega. Juhime tähelepanu, et lähipiirkonda kavandatakse teisigi olulise keskkonnamõjuga tegevusi – nt Merirahu jahisadama rajamine (detailplaneeringu alusel). Palume hinnata strateegiliste planeerimisdokumentide ning kavandatava tegevuse seost ning võimalikku koosmõju.	Arvestatud: Ptk 1.2 teine ja kolmas lõik käsitlevad Merirahu sadama detailplaneeringut ja viimane lõik strateegiliste planeerimisdokumentide seoseid ja võimaliku koosmõju hindamist KMH aruandes.
4.	4. KMH programmi kohaselt taotletakse vee erikasutusluba jahisadama rekonstrueerimiseks. Samas KMH programmi lugedes jääb mulje, et sadama rajamine on alles pooleli. Seega jääb selgusetuks, miks on kavandatavaks tegevuseks rekonstrueerimine. Palume selles osas selgitust.	Arvestatud: Selgitavat teksti on lisatud peatükkide 1.1, 1.2, 1.4 ja 3.2 algusesse ning alternatiivide kirjeldustesse ja peatükki 2.
5.	Peatükis 3.1 on kirjutatud „KMH ajal tehtud uuringutest“. Palume täpsustada, milliseid uuringuid konkreetselt antud KMH-ga seoses kavandatakse.	Arvestatud: ptk 3.1 teises lõigus on toodud KMH ajal tehtavad uuringud (hüdrodünaamiliste protsesside matemaatiline modelleerimine, Natura hindamine, mereelustiku ja linnustiku alane hinnang-uuring).

6.	Palume peatükis 4 esitatud eeldatavate võimalike keskkonnamõjude loetelu täiendada ning lisada „koosmõju teiste tegevustega“.	Arvestatud: ptk 4 esitatud eeldatavate võimalike keskkonnamõjude loetellu on lisatud kohe vahetult peale kumulatiivset mõju <i>koosmõju teiste tegevustega</i> .
7.	7. Palume üle vaadata ning täiendada KMH ajakava. Lk 12 loetelust puudub programmi avalikustamine (KeHJS § 16 lg 1) ja avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste arvestamine (KeHJS § 17 lg 2). Samuti palume üle vaadata Tabelis 1 esitatud andmed. Millisest konkreetsest KeHJS §-st tuleneb punktides 6 ja 18 viidatud tähtaeg 5 päeva . Palume lisada tabelisse täiendav KMH etapp (etapi nr 22 ja 23 vahele) – KeHJS § 22 lg 2 kohaselt edastab otsustaja KMH aruande asjaomastele asutustele kooskõlastamiseks. Sama §-i lg 3 kohaselt on asjaomastel asutustel KMH aruande kooskõlastamiseks või kooskõlastamata jätmiseks aega 30 päeva. Seejärel kontrollib otsustaja 30 päeva jooksul KMH aruande vastavust KeHJS § 22 lg 5 esitatud nõuetele ning teeb otsuse (KMH programmi Tabelis 1 p 23).	Arvestatud: KMH teostuse arengukava täiendamisel on arvestatud kõigi Keskkonnaameti ettepanekute ja märkustega.
8.	8. Palume täiendada ekspertrühma koosseisu kirjeldavat osa, nimetades ja põhjendades, milliseid valdkondi ja millist mõju hakkab iga rühma kuuluv isik hindama (KeHJS § 13 p 8).	Arvestatud: ekspertrühma koosseisu on täiendatud ja lisatud selgitavaid kirjeldusi.
9.	9. Palume arvestada Terviseameti 07.12.2015 kirjas nr 9.3-4/7332, Veeteede Ameti 16.12.2015 kirjas nr 6-3-1/3726, Tallinna Keskkonnaameti 18.12.2015 kirjas nr 6.1-4.1/1029-3 ja Maa-ameti 23.12.2015 kirjas nr 1.1-8/17931 esitatud märkustega programmi osas.	Arvestatud: Kõigi ettepanekutega on KMH programmi täiendamisel arvestatud. Kõik seisukohtadega arvestamised on toodud lisa 6 tabelis.
	Palume KMH programmi täiendamisel arvestada esitatud ettepanekutega. Lähtuvalt KeHJS § 15 ¹ lg 6 palume programmis teostada parandused ja täiendused ning selgitada seisukohtade arvestamist või põhjendada arvestamata jätmist. Juhime tähelepanu ka KeHJS § 18 lg 7-le, mis sätestab, et juhul kui arendaja ei ole kuue kuu jooksul KMH algatamisest arvates esitanud otsustajale KMH programmi nõuetele vastavuse kontrollimiseks, jätab otsustaja KMH algatamise aluseks olnud tegevusloa taotluse läbi vaatamata ja tagastab selle arendajale.	